

Förslag till intern kontrollplan 2020 för kommunstyrelsen

Alla nämnder och kommunstyrelsen ska varje år anta en särskild plan för uppföljning av den interna kontrollen. Den interna kontrollplanen skall ses som ett hjälpmedel för att uppnå de uppsatta målen för verksamheten.

Sedan 2014 har ansvaret för den kommungemensamma internkontrollen varit en del av uppdraget för den förvaltningsövergripande gruppen Styrning, Intern kontroll, Kvalitet (SIKK). En delegation från gruppen arbetar med internkontrollen. Samordning sker genom ekonomidirektörens stab. Gruppen har berett 2020 års internkontrollplan avseende de kommungemensamma kontrollmomenten.

I förslag till kommunstyrelsens internkontrollplan 2020 finns både kommunövergripande frågor som kontrolleras i samtliga nämnder och kontroll av kommunstyrelsens egna verksamheter. För kommunstyrelsens internkontrollplan har deltagare från förvaltningens avdelningar gjort en riskanalys. KSFs ledningsgrupp har tagit del av resultatet.

Från och med 2020 kommer ekonomiadministrativa kontroller att lyftas in i kommunstyrelseförvaltningens interna kontrollplan. Riskerna för ekonomikontrollen bedöms av ekonomiavdelningen, som ser och hanterar aktuella problem i verksamheterna samt har regelbunden kontakt med kommunens revisorer. Genom att ekonomikontrollerna lyfts in i den ordinarie internkontrollplanen kommer kvaliteten på uppföljningarna att förbättras. Kontrollmomenten avseende ekonomiadministration finns

under målkategorin *tillförlitlig finansiell rapportering* i internkontrollplanen.

De ekonomiadministrativa kontrollerna kommer att avse samtliga nämnder. Detta ersätter den ekonomi internkontroll som utförts och redovisats till kommunstyrelsen för 2018 och 2019.

Innehåll

Bakgrund	3
Risikanalys kommunstyrelsen.....	3
SKLs modell för riskanalys	3
Frågor som läggs in i internkontrollplanen för kommunstyrelsen 2020	4
Frågor som uppmärksammades i riskanalysen	4
Ekonomiadministrativa risker till den interna kontrollplanen	5
Risikanalys för de kommundemensamma kontrollmomenten.....	5

Bakgrund

Riskenanalysen i den form den har nu har använts sedan 2004. Metoden har förbättrats avsevärt genom åren och sedan 2014 hanteras den genom den centrala gruppen för styrning, kvalitet och intern kontroll, där en mindre grupp arbetar med internkontrollen. I metoden som används i kommunen (COSO modellen) är internkontroll en del av verksamhets- och ekonomistyrningen och intern kontroll ska vara integrerad i verksamheternas ordinarie processer. COSO modellen är utvecklad för företag och har anpassats till det kommunala sammanhanget. Kommunen är ett diversifierat företag och hanterar ett otal processer. Ett sätt att kontrollerat fånga upp risker och rutiner som inte fungerar är genom årliga riskanalyser i respektive nämnd.

Risakanalys kommunstyrelsen

Rutiner inom respektive avdelning i kommunstyrelseförvaltningen diskuterades och en riskanalys genomfördes 2019-11-04. Representanter från kommunstyrelseförvaltningens samtliga avdelningar deltog. Gruppen var överens om att kontroller ska göras av om befintliga rutiner följs av medarbetare. I de fall rutiner saknas, har det noterats i riskanalysen nedan att det behöver åtgärdas.

Risakanalys för de kommungemensamma kontrollerna genomfördes 2019-05-02 genom att lyfta kommungemensamma processer. De kontrollmoment som tas fram i den kommungemensamma riskanalysen läggs in i varje nämnds egen interna kontrollplan. De antas av nämnderna tillsammans med nämndernas egna verksamhetsspecifika kontrollmoment.

SKRs modell för riskanalys

Vid riskanalyserna, både kommunstyrelsens egen och den kommungemensamma, användes SKRs modell för riskanalys.

Mycket allvarlig konsekvens	OBSERVERA		PRIORITERA	
Allvarlig konsekvens	OBSERVERA		PRIORITERA	
Kännbar konsekvens	LÅT VARA		OBSERVERA	
Obefintlig konsekvens	LÅT VARA		OBSERVERA	
	Mycket låg sannolikhet	Låg sannolikhet	Hög sannolikhet	Mycket hög sannolikhet

Frågor som läggs in i internkontrollplanen för kommunstyrelsen 2020

Följande två rutiner hamnade i fältet prioritera i mallen för riskanalys:

Delegationsordning

Kommunstyrelse/nämnd får uppdra åt ett utskott, åt en ledamot eller ersättare eller åt en anställd hos kommunen att besluta på kommunstyrelsens/nämndens vägnar i ett visst ärende eller i viss grupp av ärenden. Delegation innebär medgivande att annan person får fatta beslut i kommunstyrelsens ställe. I delegationsordningen fastställs vilka befattningar som har delegation på vilka beslut.

Att frånga delegationsordningen är en risk då fel befattningshavare kan orsaka långtgående konsekvenser för kommunen. Konsekvenserna av detta är höga genom att beslut kan bli ogiltiga och att beslut fattas på fel nivå av personer med fel kompetens. Sannolikheten bedöms som hög att detta kan inträffa.

Kontrollmoment: Att beslut fattas av rätt person enligt delegationsordning.

Förvaltningsmodellen

Förvaltningsstyrning är en styrmodell där IT och verksamheten samverkar inom tydliga roller, forum och ansvar för att kunna styra, underhålla och förbättra det IT-stöd som en verksamhet behöver. IT-stödet avser system, e-tjänster, appar, databaser samt tillhörande manualer, formulär och processer. Förvaltningsmodellen säkerställer bland annat att hänsyn tagits till påverkan från omvärld, projekt, och beroenden mot andra förvaltningsobjekt. Om förvaltningsmodellen inte följs är det risk för felbeslut avseende inköp av verksamhetssystem med ekonomiska följder under ett antal år samt risk för ej fungerande integrationer mellan system. Konsekvensen och även sannolikheten bedöms som hög.

Kontrollmoment: Att förvaltningsmodellen följs

Frågor som uppmärksammades i riskanalysen

Dessa processer diskuterades i riskanalysen och bör hanteras.

Skriva avtal

Verksamheter tecknar avtal på delegation. Avtalen kan omfatta betydande summor och felaktiga avtal kan vara både långvariga och kostsamma. En fastställd rutin för hur man skriver avtal i kommunen saknas och skulle behöva tas fram. När rutinen tagits fram kan kontroller göras av att rutinerna följs.

Svårt hitta regelverk

Utöver lagstiftning har kommunen regelverk i många former som medarbetare måste följa. Rutiner, riktlinjer, program och reglementen är några exempel på styrdokument. De är inte alltid lätta att hitta i kommunens kanal för information. Arbete med styrdokument pågår, bland annat "Säkerställa ökad enhetlighet avseende styrdokument", "Förtydliga begrepp och regelverk inom ekonomi och personal" och "Kartlägga rutiner som kan effektiviseras med stöd av digitalisering". Risken bedöms inte behöva tas med i internkontrollplanen 2020, då flera olika arbeten pågår i frågan.

Allmänna handlingar, sekretess

Alla allmänna handlingar som inte är sekretessbelagda är offentliga. Även e-post som inte är sekretessbelagd är allmän handling. Medarbetare kan bli skyldig att lämna ut samtlig e-post som inte är gallrad. Det är inte tydligt vilka regler som gäller för gallringen. En rutin för gallring av e-post saknas och bör tas fram. Därefter kan kontroller göras av att rutinerna följs.

Flera projekt pågår

Flera stora projekt pågår som berör medarbetare i kommunstyrelseförvaltningen. Samtidigt har förvaltningen en löpande verksamhet som ska fungera. Risken är att det är svårt att hålla fokus på flera arbeten samtidigt och att det tar lång tid att komma till avslut. Det finns begränsat utrymme för resursförstärkningar inom kommunens ekonomi. Det

finns ingen rutin att kontrollera, däremot pekar riskanalysen på att det kan vara ett problem med flera stora projekt samtidigt.

Ekonomiadministrativa risker till den interna kontrollplanen

Tre riskmoment inom ekonomiadministrativ hantering har bedömts av ekonomiavdelningen som i behov av kontroller under 2020. Kontrollerna kommer att göras för alla nämnder. Dessa har lagts in i kommunstyrelsens internkontrollplan 2020:

Representation, kurser och konferenser

Kontrollmoment: Att gällande regelverk tillämpas vid representation, kurser och konferenser och resor.

Korthantering

Kontrollmoment: Att korthantering sker enligt gällande regelverk

Manuella utbetalningar

Kontrollmoment: Att manuella utbetalningar görs enligt gällande regelverk

Risikanalyt för de kommungemensamma kontrollmomenten

Risikanalyt för de kommungemensamma kontrollerna genomfördes 2019-05-02 genom att lyfta kommungemensamma processer. Prioriterade processer har lyfts in i kommunstyrelsens internkontrollplan. De framgår nedan genom Till IK-plan 2020.

Process	Diskussion om riskerna	Prioritera eller observera	Kontroll
Masterdata	Kommer masterdata att fungera som det är tänkt?	Till IK-plan 2020 Projektet masterdata har pågått i ett par år och chefsorganisationen ska vara i drift 2020. Masterkällan är Heroma.	Kontroll stickprov chefsorg fungerar
Portföljstyrning	Projektet portföljstyrning är ett stort projekt som kommer att omfatta verksamheter från olika förvaltningar. Stora belopp berörs.	Observera Ej till IK-plan 2020. Projektet startade under 2019 och ett pilotprojekt kommer att vara igång 2020. Till risikanalyt inför IK-plan 2021.	
Budgetläge	Har verksamheterna kontroll och planering inför försämrade ekonomiska förutsättningar kommande år?	Observera Ej till IK-plan 2020. Budgetar för 2020 är beslutade. Beaktas i ekonomikonferensen inför budget 2021.	

<p>Intern kontroll</p>	<p>EY gör årlig granskning av intern kontroll avseende finansiell rapportering. Har revisionens rekommendationer följts och åtgärdats?</p>	<p>Till IK-plan 2020</p> <p>Några av revisionens rekommendationer har återkommit under flera år och trots detta inte åtgärdats. I svar till revisorerna avseende granskningen 2018 utlovas att alla rek ska åtgärdas. Risk finns att detta inte hålls.</p>	<p>Uppföljning samtliga rekomm EYs gran avseende görs av a vidtagits</p>
<p>Dokumenthantering</p>	<p>Informationshanteringsplaner, (dokumenthanteringsplaner), gemensamma och för nämnderna behöver uppdateras.</p>	<p>Observera</p> <p>Ej till IK-plan 2020</p> <p>En uppdatering av kommungemensam samt kommunstyrelsens egen informationshanteringsplan pågår. Planen är att det börjar gälla från och med 2020.</p> <p>Nämnderna behöver inte invänta att den kommungemensamma färdigställs, utan kan påbörja eget arbete och uppdatera den sedan.</p>	

Arbetsmiljö	Utförs det lagstadgade arbetsmiljöarbetet i enlighet med rutiner och riktlinjer?	Till IK-plan 2020 Att det lagstadgade arbetsmiljöarbetet utförs i enlighet med Haninge kommuns riktlinjer och rutiner	Intervju huvudsk
Tillgänglighet på webben	Det finns ett nytt EU direktiv om webbtillgänglighet. Uppfyller kommunens webb direktivet?	Till IK-plan 2020 Redaktörskapet för webben är i delar decentraliserat till verksamheterna. Stor risk att kunskaperna om tillgänglighet saknas.	Intervju kommun om arbe Stickpro
Lag om e-faktura	Alla leverantörer ska fakturera elektroniskt enligt ny lag april 2019.	Observera Ej till IK-plan 2020. Lagen gäller kommunens leverantörer. Kommunen tar sedan flera år emot e-fakturor och andel e-fakturor mäts årligen av ek.avdelningen.	